

Protokół kontroli doraźnej

1. Nazwa szkoły, siedziba: **IV liceum Ogólnokształcące im. Orłąt Lwowskich w Gliwicach, ul. Kozielska 1A, 44-100 Gliwice**
2. Imię i nazwisko dyrektora: **Wanda Chmielarz**
3. Nazwa i siedziba organu sprawującego nadzór pedagogiczny: **Śląski Kurator Oświaty, 40 – 024 Katowice, ul. Powstańców 41a**
4. Imię i nazwisko kontrolującego: **Arkadiusz Trzebuniak**
5. Data wydania i numer upoważnienia do przeprowadzenia kontroli: **6 października 2020 r., DK-GL.5533.2.33.2020**
6. Terminy rozpoczęcia i zakończenia kontroli: *(ze wskazaniem dni, w których odbywały się czynności kontroli)*: **7 i 8 października 2020 r.**
7. Tematyka kontroli: **przestrzeganie praw dziecka i praw ucznia oraz przestrzeganie statutu szkoły, przestrzeganie zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz przeprowadzania egzaminów, a także przestrzeganie przepisów dotyczących obowiązku szkolnego oraz obowiązku nauki; w zakresie organizacji nauczania indywidualnego**
8. Czynności kontrolne:
  - 1) przekazanie wyjaśnień przez dyrektora szkoły w formie zdalnej,
  - 2) analiza udostępnionej kontrolującemu dokumentacji, w tym m.in. przesłanych drogą elektroniczną kopii:
    - a) „Statutu IV Liceum Ogólnokształcącego im. Orłąt Lwowskich w Gliwicach” stanowiącego załącznik do uchwały nr 1/2019/20 rady pedagogicznej z dnia 30 sierpnia 2019 r.,
    - b) arkusza ocen ucznia
    - c) zarządzeń dyrektora szkoły nr 35/2019/20 i 36/2019/20,
    - d) protokołu nr 16 zebrania rady pedagogicznej szkoły z dnia 23 czerwca 2020 r.,
    - e) uchwały rady pedagogicznej szkoły nr 42/2019/20 z dnia 23 czerwca 2020 r. „w sprawie rocznej klasyfikacji i promowania uczniów”,

- f) wydruków z dziennika elektronicznego odnośnie ocen i frekwencji uczennicy [REDACTED] w roku szkolnym 2019/2020,
- g) orzeczenia nr 192/17/18 o potrzebie kształcenia specjalnego nr KI1957/17/18 z dnia 20 kwietnia 2018 r. uczennicy [REDACTED]
- h) orzeczenia nr 33/19/20 o potrzebie indywidualnego nauczania nr KI 1126/19/20 z dnia 29 listopada 2019 r. uczennicy [REDACTED] (data wpływu: 6 grudnia 2019 r.),
- i) orzeczenia nr 56/19/20 o potrzebie indywidualnego nauczania nr KI 1126/19/20 z dnia 21 lutego 2020 r. uczennicy [REDACTED] (data wpływu: 1 marca 2020 r.),
- j) „Indywidualnego Programu Edukacyjno-Terapeutycznego” opracowanego dla [REDACTED] z dnia 20 września 2018 r.,
- k) dziennika zajęć rewalidacyjnych uczennicy [REDACTED] w roku szkolnym 2019/2020,
- l) dziennika nauczania indywidualnego uczennicy [REDACTED] oddziału 2CL w roku szkolnym 2019/2020,
- m) dziennika zajęć dydaktyczno-wyrównawczych z języka polskiego, chemii, biologii i języka angielskiego dla uczennicy [REDACTED] w roku szkolnym 2019/2020,
- n) korespondencji i notatek związanych ze sprawą.

9. Opis ustalonego stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości:

Kontrolę przeprowadzono w związku z pismem Ministerstwa Edukacji Narodowej o sygnaturze DWKI-WSPE.4035.616.2020.MŻ z dnia 22 września 2020 r. z prośbą o zbadanie, w ramach nadzoru pedagogicznego, sytuacji uczennicy, której rodzic 8 września 2020 r. zwrócił się do Ministerstwa Edukacji Narodowej z pismem, w którym sformułował zarzuty dotyczące organizacji nauczania indywidualnego dla uczennicy w szkole, w związku z pismem Rzecznika Praw Dziecka o sygnaturze ZEW.441.1326.2020.AB z 18 września 2020 r. z prośbą o rozpoznanie sytuacji edukacyjnej uczennicy, w tym w szczególności sposobu zapewniania jej w szkole stosownej pomocy psychologiczno-pedagogicznej, a także współpracy szkoły z rodzicami uczennicy w kontekście realizowania przez szkołę ustawowych zadań oraz w związku z pismem matki uczennicy do Śląskiego Kuratora Oświaty z dnia 23 września 2020 r., w którym zarzuca ona szkole brak pomocy oraz niezorganizowanie indywidualnego nauczania dla uczennicy w okresie kształcenia na odległość realizowanego z uwagi na pandemię COVID-19. Kontrolę przeprowadzono zdalnie, z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej w kontakcie z dyrektorem szkoły Panią Wandą Chmielarz.

Dyrektor szkoły wyjaśniła, że uczennica „posiada orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego w związku ze zdiagnozowanym Zespołem Aspergera – orzeczenie nr 192/17/18 o potrzebie kształcenia specjalnego nr KI 1957/17/18 wydane przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną

w Gliwicach 20 kwietnia 2018 r. na okres nauki w szkole ponadgimnazjalnej”. Z wyjaśnień udzielonych przez dyrektora szkoły wynika, że w roku szkolnym 2019/2020 Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna wydała dla uczennicy dwa orzeczenia o potrzebie nauczania indywidualnego: orzeczenie nr 33/19/20 o potrzebie nauczania indywidualnego nr KI 1126/19/20 z dnia 29 listopada 2019 r. na okres do dnia 29 lutego 2020 r. oraz orzeczenie nr 56/19/20 o potrzebie nauczania indywidualnego nr KI 1126/19/20 z dnia 21 lutego 2020 r. na okres do końca roku szkolnego 2019/2020. Na podstawie ww. orzeczeń dyrektor szkoły zorganizował dla uczennicy nauczanie indywidualne. Nauczanie indywidualne zostało zorganizowane od 12 grudnia 2019 r. do 29 lutego 2020 r. na podstawie orzeczenia nr 33/19/20 o potrzebie indywidualnego nauczania nr KI 1126/19/20 z dnia 29 listopada 2019 r. w wymiarze 12 godzin tygodniowo (jednak nie obejmowało zajęć z wychowania fizycznego oraz przedmiotu uzupełniającego – matematyki wynikającego ze szkolnego planu nauczania), a następnie od 4 marca 2020 r. do końca roku szkolnego 2019/2020 na podstawie orzeczenia nr 56/19/20 o potrzebie indywidualnego nauczania nr KI 1126/19/20 z dnia 21 lutego 2020 r. w wymiarze 12 godzin (obejmowało również zajęcia z przedmiotu uzupełniającego – matematyka wynikającego ze szkolnego planu nauczania, ponownie nie obejmowało jednak zajęć z wychowania fizycznego). Zgodnie z § 7 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego dzieci i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży (Dz. U. z 2017 r., poz. 1616 z późn. zm.), w indywidualnym nauczaniu realizuje się wszystkie obowiązkowe zajęcia edukacyjne wynikające z ramowego planu nauczania danego typu i rodzaju szkoły, dostosowane do potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia. Uczeń realizujący obowiązek szkolny bądź obowiązek nauki w formie indywidualnego nauczania powinien więc realizować wszystkie obowiązkowe zajęcia edukacyjne wynikające z ramowego planu nauczania. Jeśli więc uczennica nie była zwolniona z zajęć wychowania fizycznego (a takowej decyzji dyrektor szkoły nie przedstawił kontrolującemu, choć informację o zwolnieniu z zajęć wychowania fizycznego zawiera arkusz ocen uczennicy), to te zajęcia należało uwzględnić w organizacji zajęć nauczania indywidualnego. Uczennica w ramach nauczania indywidualnego nie realizowała zajęć z drugiego języka obcego nowożytnego, gdyż decyzją dyrektora szkoły została z obowiązku ich realizacji zwolniona (w decyzji dyrektor szkoły wskazał jednakże niewłaściwą podstawę prawną tegoż zwolnienia).

Z wyjaśnień udzielonych przez dyrektora szkoły wynika, że w klasie drugiej frekwencja uczennicy „była dobra, we wrześniu 16 godzin nieobecności i 6 spóźnień nieusprawiedliwionych, ale już w październiku uczennica opuściła łącznie 63 godziny, w tym 33 godziny nie zostały usprawiedliwione, w listopadzie uczennica opuściła 76 godzin – godziny usprawiedliwione, w grudniu – 62 godziny – godziny usprawiedliwione”. Według dyrektora szkoły „od 5 lutego do 9 marca 2020 r. (daty orientacyjne)” uczennica „przebywała w szpitalu psychiatrycznym”. Zgodnie z wyjaśnieniami dyrektora szkoły, uczennica w pierwszym semestrze „nie została sklasyfikowana z przedmiotu uzupełniającego z powodu braku ocen cząstkowych. Wtedy nie wywołało to naszych obaw, bo było już wdrożone nauczanie indywidualne i mieliśmy przesłanki, by wierzyć, że braki zostaną uzupełnione i finalnie (...) na koniec roku uzyska ona ocenę pozytywną z przedmiotu”. Pani dyrektor wyjaśniła, że „po feriach zimowych i powrocie uczennicy ze szpitala kontynuowano nauczanie indywidualne – nauczyciele chodzili do domu uczennicy, jednak (...) nie uzyskała ona w tym czasie żadnych ocen cząstkowych, bo już od 12 marca 2020 r. najpierw zawieszono zajęcia w szkołach publicznych, potem wprowadzono zdalne nauczanie”. Pani dyrektor wyjaśniła również, że „bezpośrednio po zawieszeniu zajęć, po 12 marca 2020 r.” matka uczennicy „telefonowała do szkoły i w rozmowie telefonicznej wnioskowała o kontynuowanie nauczania indywidualnego w kontakcie bezpośrednim, na co nie wyraziłam zgody, bo w mojej ocenie obowiązujące wówczas przepisy jednoznacznie zabraniały tego”. Pani dyrektor wyjaśniła, że uczennica „przez cały okres od 12 marca do końca zajęć szkolnych nie współpracowała z nauczycielami – nie łączyła się na lekcje on-line, nie odbierała też wiadomości z materiałami edukacyjnymi przesyłanymi za pośrednictwem dziennika elektronicznego, nie odbierała telefonów od nauczycieli”. Według dyrektora szkoły „nauczyciele sygnalizowali brak kontaktu z uczennicą” jej matce, ale ona twierdziła, że jej córka „ma zepsuty telefon, a ona sama nie ma wpływu na córkę, która obarcza ją winą za wszelkie niepowodzenia i nie może jej skłonić do współpracy z nauczycielami”. Pani dyrektor podkreśliła, że matka uczennicy „była systematycznie informowana o braku kontaktu z córką”. Z wyjaśnień Pani dyrektor wynika, że „w konsekwencji, wobec braku kontaktu uczennicy z nauczycielami z przyczyn leżących po stronie uczennicy i jej rodziców, w związku z brakiem ocen i z częściowym niesklasyfikowaniem jej w pierwszym semestrze, uczennica nie otrzymała promocji do klasy trzeciej”.

Z arkusza ocen uczennicy urodzonej 14 maja 2002 roku w Gliwicach, wpisanej do księgi uczniów pod numerem 5163, wynika, że 23 czerwca 2020 roku rada pedagogiczna podjęła uchwałę o niepromowaniu uczennicy. W uchwale rady pedagogicznej nr 42/2019/20 z 23 czerwca 2020 r. postanowiono o nieklasyfikowaniu 1 ucznia oraz niepromowaniu 3 uczniów, w tym uczennicy z klasy IIc. Zgodnie z arkuszem ocen uczennica opuściła w roku szkolnym 2019/2020 łącznie 226

godzin zajęć, w tym 36 godzin nieobecności było nieusprawiedliwionych. W drugim dniu kontroli Pani dyrektor przedstawiła jednak inny arkusz ocen uczennicy – uzupełniony o dane, o których mowa jest w wyjaśnieniach dyrektora odnośnie sytuacji uczennicy w szkole, tzn. o informację o skreśleniu pełnoletniej już uczennicy z listy uczniów na jej wniosek, zgodnie z art. 68 ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 roku – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020 r., poz. 910 z późn. zm.). W arkuszu ocen zmieniono również zapisy dotyczące frekwencji uczennicy. Według zapisów „poprawionego” arkusza ocen – uczennica w roku szkolnym 2019/2020 opuściła 372 godziny zajęć, z czego 179 godzin nie zostało usprawiedliwionych (mniej niż 50%). W arkuszu ocen wskazano, że w roku szkolnym 2019/2020 uczennica była zwolniona z nauki języka niemieckiego jako drugiego języka obcego nowożytnego, zgodnie z decyzją dyrektora szkoły numer IVLO.413..1.2019/20 z dnia 4 września 2019 r., oraz z zajęć wychowania fizycznego, zaś nieklasyfikowana była z następujących obowiązkowych zajęć edukacyjnych: język polski, język angielski, matematyka, chemia (zakres rozszerzony), biologia (zakres rozszerzony), historia i społeczeństwo (przedmiot uzupełniający), matematyka uzupełniająca z elementami matematyki stosowanej (przedmiot uzupełniający). Wydruk z dziennika elektronicznego wskazuje, że uczennica w roku szkolnym 2019/2020 nie uzyskała ocen bieżących („cząstkowych”) z następujących przedmiotów: języka polskiego, języka angielskiego, matematyki, chemii, matematyki uzupełniającej z elementami matematyki stosowanej (przedmiot uzupełniający), uzyskała bieżącą ocenę: 4 z przedmiotu historia i społeczeństwo (przedmiot uzupełniający) oraz oceny: 5, 4-, a także dwa wpisy „nb” z biologii. Z oświadczenia dyrektora wynika, że oceny z biologii zostały wpisane do dziennika przez nauczyciela 28 stycznia i 5 lutego 2020 r., zaś ocena z historii i społeczeństwa została wpisana do dziennika przez nauczyciela 31 stycznia 2020 r. Zgodnie z oświadczeniem dyrektora szkoły informacje o przewidywanym nieklasyfikowaniu uczennicy z poszczególnych przedmiotów zostały wpisane przez nauczycieli do dziennika w dniach od 29 maja 2020 r. do 4 czerwca 2020 r.

Zgodnie z § 22 ust. 3 statutu szkoły, „nie później niż na a trzy tygodnie przed końcoworocznym posiedzeniem klasyfikacyjnym rady pedagogicznej rodzice (prawni opiekunowie) uczniów i uczniowie informowani są o przewidywanych rocznych ocenach klasyfikacyjnych z poszczególnych zajęć edukacyjnych i przewidywanej rocznej ocenie klasyfikacyjnej zachowania. Nauczyciele informują rodziców (prawnych opiekunów) za pośrednictwem wychowawców lub innej osoby upoważnionej przez dyrektora na wywiadówkach, a także za pośrednictwem dziennika elektronicznego – wpis przewidywanej oceny rocznej. Podpis rodzica (prawnego opiekuna) na liście obecności na wywiadówce odbywającej się nie później niż na trzy tygodnie przed jest potwierdzeniem przyjęcia informacji. Uczniowie informowani są o przewidywanych ocenach na lekcjach oraz za pośrednictwem dziennika elektronicznego. Nie przewiduje się innych (...) form informowania rodziców o przewidywanych ocenach, także niedostatecznych”.

Zgodnie z art. 44k ustawy z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2020 r. poz. 1327), uczeń jest nieklasyfikowany z jednego, kilku albo wszystkich zajęć edukacyjnych, jeżeli brak jest podstaw do ustalenia śródrocznej lub rocznej oceny klasyfikacyjnej z powodu nieobecności ucznia na tych zajęciach przekraczającej połowę czasu przeznaczanego na te zajęcia w okresie, negatywnej oceny klasyfikacyjnej, ponieważ w tym ostatnim przypadku podstawy do ustalenia oceny są, lecz osiągnięcia edukacyjne ucznia nie są dostateczne w porównaniu do wymagań postawionych dla danych zajęć edukacyjnych (tak: M. Pilich [w:] *Ustawa o systemie oświaty. Komentarz*, wyd. VI, WK 2015). Normy prawne art. 44g ww. ustawy, które stanowią, że przed rocznym klasyfikacyjnym zebraniem rady pedagogicznej nauczyciele prowadzący poszczególne zajęcia edukacyjne oraz wychowawca oddziału informują ucznia i jego rodziców o przewidywanych dla niego rocznych ocenach klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych i przewidywanej rocznej ocenie klasyfikacyjnej zachowania, w terminie i formie określonych w statucie szkoły – są gwarantem jawności i przejrzystości systemu oceniania ucznia. Z treści przywołanego przepisu wynika, że nauczyciel zobowiązany jest do poinformowania ucznia, jak również jego rodziców, o przewidywanych dla tego ucznia rocznych ocenach klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych. Powyższy obowiązek koresponduje z uprawnieniem ucznia do podjęcia działań mających na celu podwyższenie (poprawienie) proponowanej oceny klasyfikacyjnej. Brak jest jakichkolwiek podstaw dla przyjmowania, że wskazany przepis nie odnosi się do przypadku, gdy uczeń „zagrożony” jest „nieklasyfikowaniem” z danego przedmiotu. Wręcz przeciwnie, wiadomość o ryzyku nieklasyfikowania ucznia, czy to z powodu nieobecności ucznia, czy też z powodu braku pozytywnych ocen bieżących umożliwiających wystawienie pozytywnej oceny klasyfikacyjnej, winna zostać niezwłocznie przekazana do wiadomości zarówno rodziców ucznia niepełnoletniego, jak i samego ucznia lub ucznia w przypadku, gdy jest on pełnoletni. W omawianym przypadku

